

MAATALOUS

UUTISVUOSI 2015

Maanviljelijä Heikki Salo piti sadetta kesken rehunkorjuun Haapaveden Ojakylällä 22. päivä kesäkuuta.

Poutainen syksy pelasti sadekesän sadosta, mitä pelastettavissa oli

Vaikean kesän aiheuttamat satotappiot jäivät lopulta pelättyä pienemmiksi.

Kun kasvukausi huhtikuussa alkoi ja ensimmäiset kylvöt tehtiin, kukaan ei arvannut, miten rankka kesästä tulisi. Kylvöjä tehtiin lopulta neljän kuukauden aikana, välillä väkisin märkään maahan.

Alku näytti lupaavalta. Esi-merkiksi **Ami Junnin** pelloilla Salon Perniössä päästiin aloittamaan sokerijuurikkaan kylvöt 20. huhtikuuta, viikon-kaksi aiemmin kuin viime vuonna. Huhti–toukokuun vaihteessa alkoivat runsaat sateet, joista ei tuntunut tulevan loppua. Lisäksi viileä sää hidasti peltojen kuivumista.

Paikoin sateissa oli sen verran taukoja, että kylvöjä päästiin tekemään, mutta monella aloitus lykkääntyi lykkääntymistään.

Vettä tuli kaksinkolminkertaisesti 20. toukokuuta MT kertoi, että suuressa osassa maata oli kuluneen kuukauden aikana satanut kaksinkertaisesti pitkän ajan keskiarvoon nähden. Kaakonkulmalla vettä oli tullut jopa kolminkertaisesti normaali määrä.

Närpiöläinen **Henrik Wägar** kertoi 3. kesäkuuta MT:n sivuilla, että hänellä oli kylvämättä vielä 30 hehtaaria. Viikkoa aiemmin kylvetty ohrapelto oli niin veden liettämä, että hän pelkäsi orastumisen puolesta.

Kesäkuun alussa MTK vaati, että kylvöjen viimeiseen ilmoittamispäivään, 15.6., täytyy saada joustoa, koska ei voida tietää, pystytäänkö ilmoitettut kasvit kylvämään kuun loppuun mennessä.

Mavista tuli juuri määräajan kynnyksellä tiedote, että märkyy ja kylmyys voidaan katsoa ylivoimaiseksi esteeksi. Kunnissa ja tiloilla tuskailtiin ohjeen epäselvyyttä.

Kesäkuun lopussa maa- ja metsätalousministeriö ohjeisti, että kylvöt voi hoitaa loppuun,

vaikka viimeinen kylvöpäivä, 30.6., olisi jo ohitettu.

Ei hellepäiviä heinäkuussakaan Heinäkuun alussa pääosa viimeisistäkin kylvöistä saatiin tehtyä.

Sateet jatkuivat, ja moni ohrapelto alkoi kellastua hapen puutteessa. Huoli siitä, ettei lämpösumma riitä tuleennuttamaan kasvustoja, kasvoi.

Heinäkuun lopussa Pro Agria tiedotti, että kasvukausi oli 2–2,5 viikkoa keskimääräisestä jäljessä.

Etelä-Suomen sateisimmilla alueilla takamatkaa oli jopa kolmesta neljään viikkoa.

Elokuussa sää lopulta lämpeni ja poutaantui. Kasvustot olivat kuitenkin niin paljon myöhässä, etteivät pystyneet kirmään lähellekään normaalia puintiaikaa.

8. syyskuuta syysviljat oli Pro Agrian mukaan korjattu, mutta kevätilviljojen puinti oli vasta alussa.

Syyskuun alussa saatiin taas sateita. Moni uskoi, että huomattava osa sadosta ei ehdi valmistua ja jää korjaamatta.

Kuun puolivälissä puinnit pääsivät toden teolla vauhtiin. Sateita tuli edelleen, ja puintikosteudet olivat korkeita, mutta korjuu eteni kuitenkin.

Vielä syyskuun lopussa Pro Agria arvioi, että ainakin 36 miljoonan euron edestä viljaa jää peltoon. Puinnit jatkuivat lopulta pitkälle lokakuun puolelle. Lopultakin sää suosi, ja tuleentumatta ja korjaamatta jäi vain pieni osa kasvustoista.

Kokonaissato ei lopulta ollut lainkaan niin heikko kuin pitkkin piinaavan kylmää kesää pelättiin. Vilja- ja perunasato jäivät kymmenyksen pienemmiksi kuin viime vuonna. Luonnonvarakeskuksen ensimmäinen satoarvio 17. heinäkuuta povasi alle 3,4 miljardin kilon viljasatoa. 28. elokuuta arvio oli noussut 3,5 miljardiin kiloon ja lokakuun lopussa lukema oli 3,7 miljardia kiloa.

Varsinkin vehnällä valkuaispitoisuudet ovat alhaisia, mutta muuten sato on pääosin laadukasta.

SATU LEHTONEN
Maatalouden vuodesta lisää takasivulla.

Jarmo Virkki kylvi sokerijuurikasta Salon Perniössä Ami Junnin tilalla 22. huhtikuuta.

Henrik Wägar katseli ohrapeltoaan Närpiössä kesäkuun toisena päivänä. Runsas viikko aiemmin kylvetty pelto ei ollut vielä alkanut itää.

MARKKU VUORIKARI

Pekka Ahokas tutki veden vaivamaaa ohraa 7. heinäkuuta Loimaalla. Ohra oli kylvetty toukokuun lopussa. Taustalla ovat Hanna-Maija Ahokas ja Peppi-koira.

PEKKA FALI

Tyrnäväläisellä Kantolan tilalla puinnit olivat loppusuoralla syyskuun 28. päivänä.

MT:n työryhmä laati afrikkalaisesta sikarutosta varoittavan julisteen.

Afrikkalaisen sikaruton uhka ei ota hellittääkseen

Afrikkalaisen sikarutto (ASF) jatkoi leviämistään Baltiassa, erityisesti Viron villisioissa.

Kesäkuussa tartunta levisi ensimmäisen kerran tuotanto-sikoihin Latviassa ja heinäkuussa Virossa.

Uusia tapauksia raportoitin myös Ukrainasta.

Valko-Venäjä on ASF:n suhteen suuri kysymysmerkki. Maa ei ole raportoinut yhdestäkään tartunnasta, mutta tätä on vaikea uskoa sen naapurimaiden tautitilanteen huomioiden.

Elokuussa alettiin olla sitä mieltä, että Viron tilanne oli muuttumassa hallitsemattomaksi.

Nyt koko manner-Viro on rajoitusalueita, jolta tartuntaa levittävien tuotteiden ja eläinten siirrot on kielletty.

Suomenlahden tällä puolella Baltian tautitilannetta on seurattu erittäin huolestuneina. Tähän levitessään tauti halvaannuttaisi koko sianlihan tuotantoketjun ja lopettaisi sianlihan viennin EU:n ulkopuolisiin maihin.

On arvioitu, että taudinpurkauksen koosta riippuen sikarutulle aiheutuisivat 7,5–38 miljoonan euron tappiot.

Afrikkalaisen sikarutto ei tartu ihmisiin, mutta on sioille ja villisioille tappava tauti. Siihen ei ole olemassa hoitoa tai rokotetta.

Ruttoriskistä tiedottaminen ontui Elintarviketurvallisuusvirasto Eviraa arvosteltiin pitkän vuotta siitä, ettei se tehnyt riittävästi afrikkalaisen sikaruton (ASF) torjumiseksi.

MT:ssä ihmetystä herätti erityisesti se, miten huonosti

Virossa käyville matkustajille kerrotaan ruttoriskistä ottaen huomioon, että ihminen on suurin riski ASF:n leviämiselle.

Suomenlahden yli seilaapäivittään kymmeniä laivoja mukanaan kymmeniä tuhansia matkustajia sekä lukuisia ajoneuvoja.

Tästä huolimatta laivayhtiöiden tai Tullin verkkosivulla ei selkeästi varoiteta taudista, jota levittävä virus kykenee kulkeutumaan paikasta toiseen esimerkiksi kengänpohjien, ajoneuvojen renkaiden tai sianlihamakkaran välityksellä.

MT laati ruttojulisteen Syksyn kuluessa Evira kertoi uudistavansa julistetta, jolla ASF-riskistä kerrotaan muun muassa Tullin toimipisteissä.

Julisteen viipyessä MT:ssä päätettiin kokeilla lokakuun alussa, kuinka nopeasti vastaanvankalainen juliste saadaan aikaan. Graafikolta ja kahdelta toimittajalta kului julisteen suunnitteluun ja tekemiseen pari päivää. Painosta juliste tuli ulos tilauksesta seuraavana päivänä.

MT:n julisteesta kiellettiin suoraan sianlihan tuotteiden ja metsästysmuistojen tuominen Baltiassa.

Evira ei voi olla näin suorasukainen, sillä EU-lainsäädäntö kieltää tartuntaa levittävien tuotteiden ja eläinten siirrot vain rajoitusalueilta. Viranomaiset voivat siis vain suositella.

Evira muun muassa kehottaa suomalaisia olemaan osallistumatta Viron villisikajahteihin ollenkaan

MAIJA ALA-SIURUA

Ahvenanmaan meijeri menetti tuottajistaan yli kolmanneksen

Arla Suomi tiedotti heinäkuussa aloittavansa yhteistyön noin kymmenen ahvenanmaalaisen maidontuottajan kanssa.

Ahvenanmaalla toimii yksi meijeri, osuuskuntapohjainen Ålandsmejeriet (ÅCA). Maakunnan kaikki 36 maitotilaa olivat sen omistaja-tuottajia. Vuotuinen maitomäärä oli 17,5 miljoonaa litraa.

Kaikkiaan 13 maidontuottajaa vaihtoi meijeriä elo- ja syyskuun aikana, ÅCA:n toimitusjohtaja **Johannes Snellman** kertoo. Heidän mukanaan meni noin 4,9 miljoonaa litraa maitoa. Lisäksi pari tuottajaa on syksyn aikana lopettanut tuotantonsa suunnitellusti.

Tällä hetkellä ÅCA:lla on 21 maidontuottajaa, Snellman kertoo.

Meijerin tuotantokapasiteetti on vajaakäytöllä. Tuotannosta on vähennetty muutama henkilö ja juustoa valmistetaan entisen viiden päivän sijaan kolmena päivänä viikossa.

Heinäkuussa Snellman näki

tilanteen uhkaavana. ”Pahimmassa tapauksessa voi olla erittäin vaikeaa jatkaa omaa meijeritoimintaa Ahvenanmaalla, jos suuria raakamaitomääriä vietään täältä pois.”

Nyt hän suhtautuu tulevaan valoisammin.

”Monet nykyiset maidontuottajat ovat lisäämässä tuotantoaan. Laskemme, että vuonna 2016 ÅCA:lle toimitetaan noin 13 miljoonaa litraa maitoa”, Snellman kertoo.

”Uskomme, että pienillä, ÅCA:n kaltaisilla meijereillä on tulevaisuudessa oma paikkansa.”

ÅCA:n juustojen myynti mannermaalla on kasvanut vauhdilla.

Lisäksi meijeri pyrkii aloittamaan luomumaitotuotteiden valmistuksen, todennäköisesti marraskuussa 2016.

Yhteistyötä muiden pienmeijereiden kanssa sekä Suomessa että Ruotsissa pyritään lisäämään.

SATU LEHTONEN

Valio vei juustoja Joensuusta Japaniin, Arla-maito suomalaistui

Vuoden 2015 aikana suomalainen maidontuotanto kärsi rajusti Venäjän asettamista kauppapakotteista.

Positiivista virettä nosti kuitenkin uusi kauppakohde, Japani.

Marraskuussa uutisoitiin, että vienti Japaniin on korvannut Venäjän kaupan hiipumisen Valion Joensuun-tehtaalle.

Joensuusta lähtee viikoittain jopa 100 000 kiloa gouda-juustoja Japaniin.

Arla kertoi kesällä siirtyneensä käyttämään Suomessa valmistettujen tuotteiden raaka-aineena vain suomalaista maitoa. Vielä keväällä suurkeittiöihin myydyt nestemaidot olivat ruotsalaista alkuperää.

Arla aloitti elokuussa maidon hankinnan Ahvenanmaalla. Paikallinen Ålandsmejeri (ÅCA) valitti kilpailuviranomaisille, että Arla houkuttelee tuottajia hinnalla.

TERHI TORIKKA